

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Tisková zpráva

Praha, 16.1. 2017, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

NOVÝ ZÉLAND UCHOVAL ZTRACENÁ STRNADÍ NÁŘEČÍ

Výzkum českých vědců naznačuje, že v důsledku úbytku strnadů obecných ve Velké Británii došlo ke ztrátě některých nářečí těchto pěvců, která se však zachovala na dalekém Novém Zélandu, kam byli britští strnadi dovezeni před 150 lety. S obdobným jevem se můžeme setkat i v lidské řeči a pro příklad nemusíme ani chodit daleko. V českých vesnicích v rumunském Banátu se dodnes používají archaická slova, typická pro češtinu 19. století.

Strnad obecný je zdánlivě obyčejný a docela běžný pták české i evropské krajiny. Již téměř 150 let však poutá pozornost vědců svým zpěvem. Patří totiž k pěvcům s nejnápadnějším nářečím – písně z různých oblastí jeho výskytu lze odlišit i v rámci Čech pouhým sluchem! Co se však stane s ptačím nářečím, když se zpěvní ptáci vysadí na opačném konci světa?

Tým českých vědců z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Botanického ústavu Akademie věd, doplněný o Marka Eatona z britské ochranné organizace RSPB (Royal Society for the Protection of Birds), porovnal rozšíření strnadi nářečí ve Velké Británii a na Novém Zélandu, kam byli britští strnadi v 19. století vysazeni, úspěšně zdomácněli a rozšířili se po obou tamních ostrovech. K výzkumu velkou měrou přispěli i dobrovolníci v rámci projektu občanské vědy „Yellowhammer Dialects“, který byl při svém vzniku inspirován úspěšným českým projektem „Nářečí českých strnadů“. Nová studie byla publikována v mezinárodním časopise *Ecography*.

„Oproti všem předpokladům se ukázalo, že zélandští strnadi zpívají více dialekty než v původní domovině. Tyto dialekty navíc nejsou unikátní pro Nový Zéland – můžeme se s nimi dnes běžně setkat na evropské pevnině,“ uvedl Pavel Pipek, který je prvním autorem studie. Logicky tak vyvstává otázka, proč se s těmito dialekty v současnosti nesetkáme na Britských ostrovech, když všichni novozélandští strnadi pocházejí právě odtamtud?

Autoři studie nabízejí zajímavé vysvětlení – předpokládají, že současná situace je důsledkem drastického úbytku populace strnada obecného v Británii v posledních desetiletích. Vymřelé populace

si mohly dialekty jednoduše vzít s sebou „do hrobu“. V mnohem početnější populaci na dalekém Zélandu se naopak původní dialekty zachovaly.

[Pipek P., Petrusková T., Petrusek A., Diblíková L., Eaton M. & Pyšek P. \(2017\) Dialects of an invasive songbird are preserved in its invaded but not native range. *Ecography* \(doi: 10.1111/ecog.02779\)](#)

Kontakt: Mgr. Pavel Pipek, pipek@natur.cuni.cz

|